בס"ד

הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה
בְּרִינָה יִקְצֹרוּ
בֹּא יָבֹא בְּרִינָה

בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

אַחֲרֵי מוֹת
קְדֹשִׁים

עלון מס' 727
שנה ט"ז

י"א איר
תשפ"ה

דבר העורך

השבת נקרא שתי פרשיות אחרי מות וקדושים. פרשת אחרי מות מדברת התורה על מות שני בני אהרן, ועבודת כהן הגדול ביום הכיפורים. לעומת זאת פרשת קדושים אומר המדרש (ויקרא רבה כד, ה): מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. עכ"ל.

בפרשת קדושים מופיעות 51 מצוות מתוך תרי"ג המצוות וחלקן הניכר עוסקות במצוות שבין אדם לחבירו.

והנה, אחד מכללי היסוד בתורה מופיע בפרשת קדושים שנאמר (י"ט, י"ח): "**וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי ה'** " - וזה שאמר **רבי עקיבא זהו כלל גדול בתורה** (תלמוד ירושלמי נדרים ט').

מדוע רבי עקיבא אמר שזה כלל גדול בתורה? כתוב בספר ה'חינוך' (מצוה רמ"ג): מאחר והרבה מצות שבתורה תלויות בכך, שהאוהב חברו כנפשו לא יגנוב ממונו ולא ינאף את אשתו, ולא יונהו בממון ולא בדברים, ולא יסיג גבולו, ולא יזיק לו בשום צד, וכן כמה מצות אחרות תלויות בזה. ידוע (גלוי) הדבר לכל בן דעת. שורש המצוה ידוע, כי כמו שיעשה הוא בחברו, כן יעשה חברו בו, ובזה היה שלום בין הבריות... והמתנהג עם חברו דרך אהבה ושלום ורעות ומבקש תועלתם ושמח בטובם עליו הכתוב אומר (ישעיהו מט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר".

ואומר **הרמב"ם** (הלכות דעות פ"ו ה"ג וספר המצוות עשין ר"ו): 'מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו, שנאמר "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ", לפיכך צריך לספר בשבחו ולחוס על ממונו, כאשר הוא חס על ממון עצמו ורוצה בכבוד עצמו. וצריך שתהיה אהבתו וחמלתו לאחיו כחמלתו ואהבתו לעצמו, בין בגופו ובין בממונו, וכל מה שרוצה לעצמו - ירצה שיהיה כן לחברו, ומה שישנא לעצמו ישנא שיהיה כן לחברו'.

כתב הרמב"ן: "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ" אין הכוונה כפשוטו, כי לב האדם לא יוכל לקבל דבר כזה. ועוד הרי רבי עקיבא אומר: (בבא מציעא סב.) חייך קודמים לחיי חברך. אלא המצווה שיאהב את חברו בכל עניין כאשר יאהב את עצמו, כי פעמים שיאהב אדם את רעהו בדברים ידועים להטיבו בעושר ולא בחכמה, ואפילו אם יהיה אוהבו בכל, ויחפוץ שחברו יזכה בעושר וכבוד בדעת ובחכמה, מכל מקום לא ירצה שחברו ישווה לו, אלא יחפוץ בלבו שיהיה יותר מחברו בכל דבר, וְצִוָּה הכתוב שלא תהיה פחיתות קנאה זו בלבו אלא יאהב בריבוי טובה לחברו כאשר עושה לנפשו, ולא ייתן שיעורין באהבה.

ועיין ב'**שערי תשובה**' לרבנו יונה שכתב: **וחייב אדם** לחשוב מחשבות להעלות עצות הגונות ומתוקנות לחברו, וזה מעיקרי גמילות חסדים" (שערי תשובה ש"ג נ"ד).

ואומר ה'חזקוני': ד"א אינו אומר ואהבת לרעך כמוך. שאי אפשר לעשות כן אלא **לרעך**, פירוש ואהבת לעשות לו טובה כמו שאתה אוהב שיעשה הוא לך.

ו'**הספורנו**' אומר: אהוב בעד רעך מה שהיית אוהב בעדך אם היית מגיע למקומו.

מכאן, נשמח בשמחתו של האחר, נלמד לפרגן לכל אחד, נלמד את עצמנו להסתכל בחצי כוס המלאה ונתמקד בתכונות הטובות של כל אחד.

ודוקא בימים אלו של ספירת העומר נפזר אהבת חינם לכל עבר! "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ", זה כל הסיפור...

אַחֲרֵי מוֹת - תוכן ענייני הפרשה

א. אחרי מות נדב ואביהוא, ה' הזהיר את שבט הכהנים, על איסור כניסה לבית המקדש ולקודש הקודשים - שלא בשעת עבודה.

ב. סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים (וכניסתו לקדש הקדשים ארבע פעמים, בהזיית דם הפר והשעיר, בקטורת, ובהוצאת המחתה) והקרבת קרבנות היום הקדוש.

ג. דיני התענית ביום הכיפורים - (חמשה עינויים), איסור מלאכה, וכפרת החטאים.

ד. עונש כרת לשוחט קודשים מחוץ למקדש וכן למקריבם שם.

ה. מצוות קדושת ישראל:

א. איסור ההליכה בדרכי הגויים ובמנהגיהם.

ב. איסור להתחתן עם קרובי משפחה (מסויימים) - פרשת עריות.

איסור העברת ילדי ישראל למולך (באש), ואיסור חילול ה'.

קְדֹשִׁים - תוכן ענייני הפרשה

א. מצוות ה' :

לנהוג בקדושה. מורא אם ואב. שמירת שבת. איסור התבוננות בענייני הבלי עבודה זרה (כמו קריאת ספרי ע"ז). איסור מחשבת פיגול בקרבנות ונותר (בשר שנותר לאחר הזמן שמותר לאכול בו קרבנות). מתנות עניים בשדה (לקט, פאה) בכרם (פרט ועוללות). איסור גניבה ושקר. איסור שבועת שקר וחילול ה'. איסור הלנת שכר שכיר. איסור לקלל יהודי. איסור להכשיל בעצה שאינה הוגנת (וכן להכשיל בעבירה, ח"ו). החיוב לשפוט בצדק ולדון לכף זכות. איסור לשון הרע. "לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ". איסור לשנוא יהודי. החיוב להוכיח את חברו שחטא. איסור נקימה ונטירה. "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ". איסור כלאיים: בשימוש בבעלי חיים, בגידולי קרקע, ובבגדים (שעטנז).

אשם שפחה חרופה. דיני ערלה: שלוש שנים אסורים הפירות החדשים בהנאה ובשנה הרביעית נאכלים בירושלים (בזמן המקדש, ובטהרה). "לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם". איסור חיזוי עתידות - תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה'. איסור גילוח פאות הראש, איסור גילוח הזקן בתער. איסור לשרוט בבשר (בגלל צער אבלות) ואיסור קעקוע בעור.

החיוב לשמור את קדושת ישראל והשבת. ומורא המקדש (לנהוג קדושה במקדש, ובבית הכנסת). אין לפנות אל האוב והידעוני (חוזי עתידות וכדומה בכוח הטומאה). החיוב לכבד תלמידי חכמים וישישים. איסור לצער גֵר, ומצות אהבתו. איסור לרמות במשקל או במידה, ומצוה שהמדידה תהיה בצדק ובדקדוק.

ב. עונשי עבירות (בפרשה הקודמת הוזכרו האיסורים ובפרשה זו העונשים. מכאן שאין עונשין אלא אם כן מזהירים):

א. עונש מעביר בנו למולך, ועונש מקלל אביו או אמו (כ, א-ז).

ב. עונשי איסורי העריות (המפורטים בפרשת אחרי) (כ, ח-כב).

ג. עונש בעל אוב וידעוני - רגימה באבן, ככל הנסקלים.

ג. שבח ישראל הקדושים לה' בכל מעשיהם, ובזה זוכים לארץ ישראל - ארץ זבת חלב ודבש.

"אֲנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם" (י"ט, ל"ו)

'מאין יבא עזרי' – סיפור מדהים

בספר 'נפלאותיו לבני אדם' מובא מעשה מופלא שסיפר רב בישיבה מפורסמת לבעלי תשובה בדרום אפריקה, אותו שמע מבעל המעשה עצמו: משה, יהודי יקר שעשה באותם ימים את צעדיו הראשונים בעולם התשובה, עמד מפוחד לצד רכבו בשעת ערב מאוחרת, והמתין לנס. אורם הקלוש של פנסי הרחוב המעטים הצליח אך בקושי לגרש את החשיכה ששררה באותו לילה נטול ירח, אי שם בפאתי העיר קייפטאון שבדרום אפריקה. הוא הגיע לשם לפני שעות אחדות לצורך סידור עניין רשמי כלשהו, לאחר מכן ניסה לקצר את דרכו חזרה דרך אזור התעשייה השומם, ודווקא שם בחר מנוע הרכב שלו לשבוק חיים. מטעם פוליסת הביטוח שלו היה מנוי לחברה שסיפקה שרותי גרירה, אולם אף על פי שהבטיחו לבוא בקרוב - נקפו השעות והם לא הגיעו. הוא הבין כי מוטב לו שלא לסמוך על הבטחותיהם, אלא להזדרז ולעזוב את המקום מהר ככל האפשר. על אותו אזור שומם התהלכו סיפורי בלהות, ומדי פעם פרסמו בעיתונות סיפורים על מקרי רצח ושוד שנעשו שם על ידי כושים, לקורבנות חפים מפשע. רבע שעת הליכה הפרידה בין המקום שבו הוא עמד לבין הכביש הראשי, שבו קיווה לעלות לאוטובוס שיובילו למקום מגוריו. הדרך הייתה מפחידה, אולם להישאר במקום היה מפחיד עוד יותר. הוא נעל, אפוא, את רכבו והחל צועד במהירות בכביש השומם. משם פנה ימינה לסמטה חשוכה, צרה וארוכה, בסופה היה עליו לעבור דרך גן ציבורי גדול, ומשם לצעוד כברת דרך בכביש מואר עד למחוז חפצו. הוא צעד במהירות בסמטה החשוכה, שולח מבטים מפוחדים לימין ולשמאל. כמעט והגיע לגן הציבורי, ולפתע קפא על עמדו: מעברה השני של הסמטה הגיחה דמות נפילים - כושי גבוה ורחב גרם אשר צעדיו המתנודדים העידו על שכרותו. הסמטה הייתה חשוכה וריקה באותה שעה, ובדמיונו של משה החלו לרוץ מחשבות ביעותים על הגורל הצפוי לו. בריחה לאחור לא באה בחשבון: הגוי הבא מולו היה מפרש זאת מיד כגילוי פחד, ובין רגע היה משיגו. בלית בררה ובלב רועד החליט להמשיך בדרכו תוך פחד נורא. הוא צעד חרישית, כשפיו ממלמל את מעט פרקי התהלים שכבר הספיק להכיר (קכ"א): "מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי... אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ... ה' צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ... ה' יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". הגוי המאיים קרב עוד יותר, אך לגודל הנס טרם הבחין בו.

משה השפיל את עיניו ומלמל את פרק צ"א מתהלים, שרק לאחרונה למד כי הוא מציל מפגעים רעים: "כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ... לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה... אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ"...

לפתע הבחין בו אותו גוי, נעץ בו עיניים בוערות, תאבות רצח, והחל חוצה את הכביש לכיוונו. נותרו לו שניות ספורות עד שיגיע אליו. "ריבונו של עולם"! צעק ללא מלים, "הצילני מאיש הדמים! השיבני לביתי ולילדיי בשלום! אנא אבא"!... וראה זה פלא - בבת אחת נראה כאלו קיבל הגוי פחד בלתי מוסבר. הוא סב על עקבותיו והמשיך בדרכו מתנודד, כאילו לא התכוון כלל לגשת אליו. אך בקושי הצליח משה להמשיך ולפסוע ביציבות עד קצה הסמטה מבלי למשוך תשומת לב, ברגע בו הגיע אל הקצה, החל לרוץ במהירות עצומה לעבר הגן שמעבר לכביש, ומשם לכביש הראשי, עושה הכל כדי לברוח מהאזור המסוכן מהר ככל האפשר.

דקות ספורות לאחר מכן כבר היה ישוב בתוך מונית, עושה את דרכו לביתו. שפתיו עדיין רחשו תפילה, אלא שהפעם הייתה זו תפלת הודיה, הן במחי יד מסוגל היה הכושי הבריון לעשות בו ככל העולה על רוחו!

לביתו הגיע נרגש וחיוור כסיד, ואך בקושי הצליח לספר לבני משפחתו על החוויה הקשה שעבר ולצרפם לשירת ההודיה. אלא שעדיין לא הבין את גודל הנס.

בבוקר שלמחרת, כאשר פתח את העיתון - קפא דמו. בתוך מסגרת רשמית, תחת לוגו של המשטרה המקומית, ניבטו אליו פנים מוכרות עד אימה.

תחת התמונה רשמה המשטרה פנייה לציבור שבה היא מבקשת עזרה במתן עדות על פושע שנלכד בליל אמש לאחר אירוע שבו נרצח עובר אורח תמים, באזור התעשייה שבפאתי העיר.

נאמר כי כמה חשודים נעצרו לאחר הרצח, אולם החשוד המרכזי הוא האיש שתמונתו מצורפת, והמשטרה מבקשת מכל מי שהבחין בו באזור המדובר לבוא ולהעיד כדי למצות עמו את הדין. משה לא היה זקוק להצצה נוספת כדי לקבוע כי מעבר לכל ספק זו הייתה חית הטרף שהתהלכה לצדו אמש באזור התעשייה שבפאתי העיר...

חששותיו היו מוצדקים, אפוא, האיש היה רוצח, ומשום מה בחר להתעלם ממנו. כמה שעות מאוחר יותר עמדו רגליו בתחנת המשטרה. הוא שמח למסור עדות שתביא לכך שהרוצח ימצא עצמו מבלה מאחורי סורג ובריח עד סוף ימיו.

עדותו נשמעה בקשב רב והותירה רושם על החוקרים, ורכבו התקול שעדיין ניצב במקום שבו הניחו אמש, שימש כראיה למהימנותה. השערת החוקרים התאמתה בעקבות עדותו מעל לכל ספק.

אולם ההפתעה הגדולה המתינה לו דווקא בהמשך. לצורך זיהוי סופי הוביל אותו אחד החוקרים לעבר תאו של הרוצח.

משה ניצל את ההזדמנות כדי להבין עד כמה גדול הנס שהתרחש עמו.

"הבט", ציווה החוקר על הפושע, "האם איש זה מוכר לך"? הפושע כיווץ את מצחו במאמץ להיזכר, ולאחר מכן ענה: "כן, אתמול הבחנתי בו סמוך לגינה". "מדוע לא פגעת בו"? שאל החוקר. הרוצח לא הבין את שאלתו: "מה פירוש מדוע? אילו היה לבדו בוודאי הייתי פוגע ביהודי הזה, אולם ברגע שהבחנתי בשני השומרים החמושים שצעדו לצדו ושמרו את צעדיו, מיד נשאתי רגליי וברחתי".

הוא סיים את דבריו והותיר את החוקר מבולבל ואת משה המום מגודל הנס שארע לו ומליווי המלאכים שסיפקו לו פסוקי התהלים שקרא מנהמת לבו. ללמדנו, מה עצום הוא כוחה של תפילה הבוקעת מיהודי!

['ומתוק האור']

"אַחֲרֵי מוֹת... בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי ה'" - "אני פה ושושנה במטבח..." – סיפור מרגש

בישיבת פוניבז' עבד טבח יהודי ממוצא רומני בשם ר' זלמן. ר' זלמן היה מסור לישיבה בלב ונפש ביום ובלילה, בשבת ובמועד. ביום מן הימים פסח לפתע ר' זלמן מלבוא בשערי הישיבה ונעדר במשך חודשיים ימים. כשחזר, סבבוהו הבחורים ושאלוהו: 'ר' זלמן, היכן היית'? ענה להם: 'אתם לא יודעים, אני עובד במטבח, ושושנה אשתי חלתה. אשפזו אותה בבית הרפואה, עד שהרופאים אמרו לי: די, שושנה מתה. אמרתי להם: מה אתם סחים, אני רואה שהיא חיה. אמרו לי: אכן, אבל מצבה חסר תקוה. הפסקנו את הטיפול. תתרגל לרעיון ששושנה מתה'. 'אמרו לי', פנה לבחורים, 'מה הייתם עושים? באתי לרב שך, אמרתי לו: הרב, יש לי קושיא על הנהגת הבורא, תביעה נגד הישיבה וטענה על הרב'! הסתכל עלי בחיוך המתוק שלו ואמר: 'ר' זלמן, מה קרה'? אמרתי: 'הרב יודע שאני עבדתי באמונה. הבחורים לומדים תורה, וזלמן ושושנה מכינים להם אוכל. לא שבת, לא חג, לא משפחה. תמיד כשהישיבה צריכה, זלמן ושושנה מתייצבים. ועכשיו הרופאים אומרים ששושנה מתה, לא ממש, רק עומדת למות. איפה כוח התורה? זה מה שהישיבה גומלת לי? זה מה שמגיע לי'?? אני מסיים, והרב מוריד ראשו, מתנמנם. ישבתי חמש דקות וסבלנותי פקעה. קמתי ואמרתי: 'די, אני לא צריך שום דבר'! לפתע נשא הרב את ראשו, פקח את עיניו ואמר: 'ר' זלמן, למה אתה עומד? שב! אמור לי, אתה תמשיך לעבוד בישיבה'? אמרתי לו: 'הרב, אין לי שום דבר בחיים, רק ישיבת פוניבז'. הבחורים לומדים תורה, זלמן ושושנה עובדים במטבח'!...

אז הוא אמר לי: 'אם כך, מה אתה פוחד? הסבור אתה שהקב"ה יקפח את שכרך והתורה לא תגמול לך על מסירותך? אשתך תהיה בריאה'!... כעסתי והפטרתי: 'איך תהיה בריאה? הרופאים הפסיקו את הטיפול בה, איך תבריא'? אמר לי הרב שך: 'אין שום בעיה, לך מיד לקופת חולים, פנה אל הרופא הראשון שתפגוש, ואיזו תרופה שיתן לה - אותה תיקח אישתך ותבריא'! והנה עיניכם רואות: אני פה ושושנה במטבח!...

"קְדֹשִׁים תִּהְיוּ..." (י"ט, ב)

בזוהר הקדוש מובא, שכאשר היו חברא-קדישא מגיעים לפרשה זו - היו שמחים. ונשאלת השאלה מדוע שמחו בפרשה זו יותר מכל התורה כולה? וביאר הרב ניימן זצ"ל ('דרכי מוסר' עמ' קסב): שמחתם הייתה שראו שהפרשה נאמרה בפני כל עדת בני ישראל, סימן שכל אחד יכול להגיע לקדושה, ולא רק יחידים בודדים. ועוד ראו שהדרך שהתורה אומרת היא ע"י קיום מצות בתוך חיי המעשה, ובעודו נמצא בתוך העם, ואין צורך להיות פרושים מהעולם ולדור במדבריות, ובתעניות וסגופים, אלא רק לשמור המצוות כראוי וזה יובילם לקדושה, לכן שמחו. וה'חתם סופר' הסביר על דברי דרוש את רש"י (בתחילת הפרשה): מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל. ואמר ה'חתם סופר' ל'קדושים תהיו' זוכים דווקא כש'בהקהל', כשאדם מעורב עם הבריות ואף על פי כן חי בקדושה.

ורבי יהונתן אייבשיץ ('תפארת יהונתן') הביא: 'כבר כתב יוסיפון בן גוריון (בספרו לרומיים) שהיו בבית שני אנשים שהיו מתבודדים ביערות, ולא אכלו רק פרי עצי יער והיו נזירים מענייני העולם, עד שפרשו מכל חמדת העולם, אבל הפרושים לא נחו דעתם בהם כלל וכלל, כי עובד ה' השלם צריך להיות דבריו ועסקיו נוח לשמים ולבריות, ולא להפריע נימוס ישוב העולם וחברת בני אדם והנהגת מדינה, ואילו היו כולם נזירים כהנה לא נתקיים נימוס וסדר הטבע, וכמעט יכלה העולם ויאבד קשר האומה ושאריתו בארץ כפי הטבע,

ועל זה רמזו (אבות ב, ב) 'יָפֶה תַלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ', ולכן כל הפרישות שיעשה אדם, נכון להיות כשאפשר שיקיימוהו כל האומה ולא יקרה בו ביטול, אך הפרישות שאי אפשר רק ליחיד ולא לאומה בכללה - אינו בגדר שלימות ופרישות, ודברים כאלה הרחיקו חכמי ישראל. [באר השבת]

"לֹא תִּגְנֹבוּ..." (י"ט, י"א) - סיפור

וברש"י: לא תגנבו. אזהרה לגונב ממון.

פעם אמר האר"י לתלמידיו שלמחרת ילכו להשתטח על קברי הצדיקים ואחר יעשו סעודה, וכל זה בתנאי שיבוא עמהם רבי אברהם גלנטי, שהיה מגדולי צפת אך לא היה מתלמידי האר"י. המשיך האר"י ואמר: אותו רבי אברהם גלנטי עומד לקבל על עצמו צום למחר ולכן לכו אליו עכשיו לפני שהוא מקבל עליו את הצום. קם ר' חיים ויטאל ועמו כמה תלמידים ומיהרו אל רבי אברהם וביקשו ממנו שיבוא אתם. ענה להם בחיוב, ואמרו לו שאחר כך יעשו סעודה. אמר שממילא לא התכוון לצום (שהרי אסור לפרסם צום, כמובא בירושלמי על אחד שהראו לו את הגיהנום ושם ראה את מרים בת עלי בצלים שוכבת כשתנוך אוזנה בתוך ציר הדלת. שאל מה היא עשתה שמגיע לה עונש כזה, אמרו לו שהייתה צמה ופרסמה את הצום) הלכו כולם לקברי הצדיקים, וישבו לאכול סעודה. האר"י השמיע בפניהם דברי תורה. בסיום אמר רבי אברהם שיש לו 24 קושיות מהזוהר על דבריו. האר"י חייך, פנה אל תלמידיו ואמר: 'אתם מקשיבים לדבריי ומסכימים עם כל מה שאני אומר, אבל הוא יודע להקשות'. הקשה רבי אברהם את קושיותיו והאר"י תירץ לו. אמר רבי אברהם כי מהיום הוא מקבל את האר"י כרב ומבקש ממנו שיגיד לו מה התיקון שלו בעולם, אך האר"י סירב. התחנן והפציר רבי אברהם באר"י שייאות לעשות זאת, אך האר"י אמר לרבי אברהם שלא כדאי לו, כי הוא לא יעמוד בזה. אמר רבי אברהם שהוא מוכן לקבל על עצמו ארבע מיתות בית דין והוא יוכל לעמוד בזה. או-אז אמר לו האר"י: התיקון שלך הוא לאכול תרנגולת מפוטמת מידי יום!

רבי אברהם הרי היה צם כל הזמן, והדבר היה מחליש את כוחותיו בעבודת ה', והאר"י ידע כי הוא לא זקוק לצומות האלה. למחרת עשה סעודה והזמין את החבריא קדישא והאר"י בראשם, וכן את אחיו, ר' משה גלנטי.

תמה אחיו לפשר הסעודה שנערכה, ורבי אברהם הסביר לו כי זו סעודה של תלמיד חכם, האר"י שרוי בתוכה. האר"י שב ואמר דברי תורה, והפעם ביקש האח מהאר"י לדעת מה התיקון שלו. אמר לו האר"י: רשום לך על המצח עוון גזל. רבי משה החוויר ופרץ בבכי סוער. הלך לביתו, קרא לכל הפועלים ואמר להם: האם למישהו מכם יש טענות כלפיי שקיפחתי את משכורתו?... אמרו לו: ודאי שלא, כי בכספך יש ברכה...

אמר להם: אתם לא מקפידים, מהיום אתם חייבים להקפיד... אני לא רוצה להסתבך עם גזל.

לקח קערה מילא אותה במטבעות כסף ואמר: מי שסבור שמגיע לו משהו - שייקח, ומשם עשה דרכו אל האר"י. בינתיים ניגשה לקערה אשה אחת ולקחה שתי פרוטות.

חזר רבי משה לאר"י ושאל אותו למצבו, ואמר לו האר"י: העוון נמחק ממצחך, והאשה שנטלה את שתי הפרוטות היא תופרת שתפרה לך מלבושים, אבל אשה זו סברה שהיא תופרת טובה יותר מהתופרות האחרות. אמנם שילמת לה שכרה, אך נדמה היה לה כי מגיע לה יותר מהאחרות, ולכן היה רשום על מצחך עוון גזל! ['אבותינו ספרו לנו' - סליחות]

"בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ" (ויקרא יט, טו) – הוי דן את כל האדם לכף זכות – סיפור

עד כמה עלינו לדון כל אדם לכף זכות - לא נוכל לתאר ולשער. לעיתים רבות, גם כאשר אנחנו רואים לכאורה באופן ברור שאדם עושה מעשה שלילי, אם נחקור ונדרוש היטב, יתכן מאוד שנגלה כי ראייתנו הייתה מוטעית. אנחנו נבין כי לחינם דנו אותו לכף חובה. עלינו להיזהר מאוד שלא לשפוט את הזולת בפזיזות לפני שנבדוק, נחקור ונדרוש את הדברים לעומקם. כך אירע גם בסיפור המופלא שלפנינו: הרב הישיש של קהילה מכובדת הלך לעולמו. ראשי הקהילה חיפשו אחר תלמיד חכם שישמש כמרא-דאתרא בקהילתם במקום הרב.

לאחר חקירה ודרישה נודע להם על תלמיד חכם מופלג שהגיע לגור לא מזמן בשכונה. הם הגיעו אליו כדי לתהות על קנקנו. הם התחילו לדבר איתו בדברי תורה. עד מהרה הם גילו שאכן מדובר בתלמיד חכם עצום, בקי בתורה הקדושה וגם בעל מתק שפתיים. דיבורו בנחת וקולח בצורה מדהימה.

לאחר דיון קצר הם ביקשו ממנו לשמש כמרא-דאתרא של הקהילה. הרב הסכים ודרש בבית-הכנסת. האנשים נהנו מידיעותיו הרבות בתורה. והחלו כולם להעריצו. הכל הרגישו כי זו היתה בחירה מוצלחת ביותר.

באחד הימים הרב הגיע לבית הכנסת לפני תפילת מנחה. אחד המתפללים הבחין כי הרב נכנס לחצר האחורית של בית הכנסת, חופר גומה בפינת הגינה, ממלמל כמה מילים, משליך לתוך הגומא גרעין קטן, חוזר ומכסה את הגומה באדמה... המתפלל עמד מסומר למקומו. הוא התפלא מאוד לנוכח המחזה שנגלה לעיניו.

אותה השנה היתה שנת שמיטה ובה ציוותה התורה הקדושה בין שאר הדברים לא לזרוע את האדמה. הוא התפלא, כיצד יתכן שהמרא-דאתרא עובר על ציווי התורה?!

התברר שהמאורע לא היה חד פעמי אלא חזר על עצמו כמעט מידי יום! הרב נצפה על ידי מתפללים נוספים כשהוא חופר בורות קטנים, מכניס לתוכם זרעים ומכסה את הבורות...

בני הקהילה התחילו 'לרגן' אחריו. חלק מהאנשים טענו שהרב לא מבין בהלכה. אחרים שיערו שהרב זורע עשבי בשמים להבדלה. היו גם כאלו שהעריכו שהרב מעוניין לנטוע עצי פרי כדי שיהיה להם לברכת האילנות - וסובר בטעות, כי נטיעה בבית-הכנסת מותרת בשמיטה, שכן בפסוק כתוב "בשדך" ומקום בית-הכנסת אינו נכלל באיסור.

כל אחד הוסיף חשדות והשערות שונות. הקהילה נעשתה כמרקחה בשיחות על רב הקהילה... לא חלף זמן רב והרב שם לב כי פני האנשים אינם כתמול שלשום.

במהלך הדרשה בשבת הבחין במבטים שונים שהציבור שלח לעברו. הרב עצר את הדרשה, פנה אל האנשים ואמר: "רבותיי, אני רוצה לדעת, האם יש לכם קפידה כלשהי עליי. אולי שמעתם עליי דברי רינון ולעז? אמרו נא לי, כדי שאוכל להתייחס לעניין". גבאי הקהילה נעמד על רגליו ואמר לרב את האמת באופן גלוי ונחרץ. הוא סיפר, כי הרב נצפה פעמים רבות על ידי המתפללים כשהוא זורע בחצר בית-הכנסת בעיצומה של שנת השמיטה. לאחר מכן סיים את דבריו ואמר: "לא העלינו על דעתנו שתלמיד חכם מסוגל לחלל בריש-גלי את 'שבת הארץ' ועוד בחצר בית אלוקינו"!

הרב הביט בפני הנוכחים ואמר: "רבותיי, חבל מאוד שלא דנתם אותי לכף זכות. כאשר יש חשדות כאלו, הייתם יכולים לפנות אליי ולשאול אותי לפשר מעשי! רבותיי, כפי שידוע לכם אני משמש גם כמוהל. ברוך ה', כמעט בכל יום אני זוכה להכניס ילד מילדי ישראל בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. כמו כן אני בן העדה התוניסאית. בקרב בני תוניס קיים מנהג לקבור את עורלת הנימול בחצר בית הכנסת".

הגבאי שאל: "מדוע דווקא שם". הרב הסביר: "על ידי כך ימשך לבו של התינוק לתורה וליראת שמיים טהורה! בזכות הטמנת העורלות בחצר בית הכנסת, במקום מקודש בו אנחנו מתפללים ולומדים את התורה הקדושה, התינוקות יזכו להרגיש את הקירוב לבורא עולם. אני בסך הכל המשכתי את מנהג אבותיי. יתכן ושמתם לב כי אני מלמל כמה מילים לפני קבורת העורלה. אני נשאתי תפילה לבורא עולם שֶׁיְזַכֶּה את הרך הנימול להיות 'שתול' בבית ה' כל ימי חייו שתהיה בו אהבת תורה ויראת שמיים טהורה".

הרב סיים את דבריו והותיר את המתפללים פעורי פה. הם הבינו כי לחינם חשדו ברב על שעבר על איסור חמור של עבודת הארץ בשנת השמיטה בעוד שהרב עסק בקיום המנהג של קבורת העורלה. אכן, היה עליהם לשאול אותו לפשר מעשיו, בטרם יחרצו את גורלו.

מובא במשנה בפרקי אבות (פרק א משנה ו): "הֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת" - ופירוש הדברים רק אם תראה את "כָּל הָאָדָם" אז תוכל לדעת מה קורה באמת ולדון לכף זכות, אולם אם תסתכל מצומצם תמצא חובה. עלינו לזכור התפקיד שלנו הוא לא לשפוט אחרים!! גם כשנראה לנו שאנחנו כבר יודעים הכל, ומבינים במה מדובר, אף פעם לא נצליח לראות את התמונה השלימה.

לכן לפני שאנחנו באים להעיר למישהו או לשפוט מישהו שעשה מעשה מסויים, עלינו לעצור לרגע ולחשוב אולי הוא עובר כעת בחייו תקופה קשה, אולי יש לו בעיה כל שהיא שמעיקה עליו. לפיכך חובה גמורה עלינו להפך ולחפש בזכותו של הזולת, ולראות את הצד הטוב שבו.

כך נוכל לחסוך הרבה מריבות, מחלוקות, כעסים, ובעיות... אם נועיל בטובנו להסתכל בצורה חיובית על השני ולדון אותו לכף זכות או אז נזכה שבורא עולם ברחמיו ינהג עמנו באותה מידה של רחמים וידון גם אותנו לכף זכות! כי כשם שדנת את חברך לכף זכות בשמים ידונו אותך לכף זכות.

העלון טעון גניזה

בברכת התורה

"לְאָדָם מַעַרְכֵי לֵב וּמה' מַעֲנֵה לָשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק
מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף : הרב מאיר נסים בן כמסאנה
מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה : יעקב ישראל בן גלית
נפתלי בן רזה : אברהם בן שמעה : גורגי בן שמחה
רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה : בן ציון קליין
שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דויד (רוג'ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו
שמחה בת סרח : יפה נדרה בת נעימה : רזה בת שמשון : דליה בת חיים
הגר בת אהרן והרטה : כתון בת חביבה : אהובה (דייזי) בת טובה
רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה : חנה בת אביבה וראובן
ששנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה
גילי בלומנר (יוצר תמונות AI). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר : אליעד יעקב בן פאולה : יצחק בן חיה : אליהו בן אילנה
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה : בתיה בת אסתר : זהבה בת אטו

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל : יובל בן שלומית
רחל בת חיה : לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקוה בת רינה : עדי בת מזל
מאיר יעקב בן רחל : דניאלה בת עופרה
אושר בת אורנה : מירי בת סוזן : מרים בת אביבה

לרפואת:
אהרון בן רזה : משה בן רזה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל : אברהם בן אנט
עודד בן הגר : גולן בן דינה : אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליט בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה
רחל בת נוארה : רות בת לינה : נורית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה : תהילה בת סיון

להזמנות, להקדשות **ולתרומות** בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים